

ZNAJDŹ POMYSŁ NA SIEBIE!

www.COGITO.com.pl

 magazynCogito

Cogito®

Nr 11 (533) LISTOPAD 2018

cena 9,90 zł (w tym 5% VAT)

Miesięcznik dla młodzieży

**Od youtubera
do bohatera
– jak połączyć
pasję z zawodem**

**DEPRESJA
– nie jesteś sam!**

Ptaková

**Potwornie
emocjonalna
ze mnie bestia!**

Cogito
GRUPA

TWOJA PRZYSZŁOŚĆ: studia na ekonomii,
budownictwo, nowe kierunki

ISSN 1231-160X indeks 324736

Pismo specjalistyczne, nakład: 15 000 egzemplarzy

Od redakcji:

Co najbardziej liczy się w życiu? Bycie w zgodzie ze sobą i zaufanie do siebie. Rodzina, miłość i empatia. Doświadczenie – odpowiada Ptakova, jedna z interesujących polskich artystek. Natalia Ptak, nasz gość numeru, nie bała się zaufać sobie i eksperymentować. Swoją przygodę z muzyką zaczęła od sceny niezależnej, dziś zmierza w kierunku nowoczesnego popu. Przed tobą być może wiele eksperymentów, doświadczenie fajnych i niefajnych momentów. Jednym z nich jest matura próbna. Potraktuj ją właśnie jako okazję do poznania tego, na ile jesteś przygotowany do egzaminu dojrzałości. Sprawdź się, ale wynikiem się nie stresuj.

Zapraszam do czytania
Ola Sienko

W tym numerze:

TWOJE ŻYCIE I ROZMOWY

4 Informator

6 Gość numeru: PTAKOVA

8 Na temat: Czuję łezkę pod powieką...

12 Twoja historia: Olga N. – jak zostałam ekspertką od hiszpańskiego

16 Inspitracje: Harcerstwo to żywioł!

16 Pomysł na siebie: Od youtubera do bohatera!

18 Masz prawo: Czy można karać jedną osobę kilka razy za to samo?

TWOJE EMOCJE I INSPIRACJE

20 Kurs na kompetencje: Jak opanować swoje emocje?

22 Strefa psyche: W obronie bałaganu

TWOJA PRZYSZŁOŚĆ

24 Studia news

26 Twoja kariera: Zostań budowniczym domów marzeń

28 Studia: Wyzwania dla kandydata na ekonomię!

32 Indeks za granicą: Anime w Anglii

34 Kultura: Książka, muza

36 Czas na debiut

TWOJA SZKOŁA I MATURA

38 Matura próbna: Jak zabłysnąć na próbnej maturze?

40 Lektura na maturę: „Przedwiośnie”

44 Matura pisemna: Rozprawka maturalna z „Przedwiośnia”

48 Matura ustna: Funkcje stylizacji językowej i motyw lasu w tekstach kultury

52 Biologia – kurs do matury: Ewolucja świata organizmów żywych

55 Geografia – kurs do matury: Gospodarcze znaczenie obszarów leśnych i trawiastych

58 Matematyka: Zadania na poziom podstawowy i rozszerzony

66 Info: Jak zamówić prenumeratę „Cogito”

6 Emocjonalna ze mnie bestia

Dwadzieścia parę lat życia z samą sobą nauczyły mnie, że czasami muszę odpuścić, kochać siebie, wady i zalety – mówi Ptakova.

8 DEPRESJA – CHOROBA również MŁODYCH

Smutek na duszy, łezka pod powieką... Nie masz siły wstać do szkoły, wyjść do ludzi... Nie jesteś sam.

Cogito

REDAKTOR NACZELNA
Ola Siewko

ZESPÓŁ I WSPÓŁPRACOWNICY:
Monika Bartnik, Andrzej Gałązka, Dominika Gnacek, Ludwik Janion, Aneta Kunowska, Artur Maciak, Ewa Nowak, Krzysztof Nowak, Agnieszka Wyganowska

PROJEKT OKŁADKI, LAYOUTU I SKŁAD:
Wojciech Makowski

OKŁADKA:
fot. Universal Music Polska

STUDIO DTP:
Remigiusz Cichocki (kierownik)

ADRES REDAKCJI:
e-mail: cogito@cogito.com.pl
03-812 Warszawa,
ul. Kamionkowska 45

DRUK:
Opolgraf S.A.

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych, zastrzega sobie prawo do skróć, do adaptacji, redagowania nadsyłanych tekstów. Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść zamieszczanych reklam i ogłoszeń. Wydawca miesięcznika „COGITO” ostrzega, że sprzedaż aktualnych i archiwalnych numerów naszego pisma po cenie niższej lub wyższej niż wydrukowana na okładce jest działaniem bezprawnym, przynoszącym szkodę wydawcy. W związku z tym osoby dokonujące nielegalnej sprzedaży „COGITO” będą pociągnięte do odpowiedzialności karnej i cywilnej.

BIURO REKLAMY:
magda@cogito.com.pl
Magdalena Głogowska (dyrektor)
(tel. 510 273 659)

DZIAŁ SPRZEDAŻY:
Małgorzata Nadziejko-Stefanowicz
(dyrektor)
malgorzata.nadziejko@cogito.com.pl
(tel./faks 22 610 11 64)

Anna Śledzińska (kolportaż)
kolportaz.cog@gmail.com,
(tel./faks 22 610 11 64)
Marcin Brona (kolportaż)
kolportaz@cogito.com.pl
Malwina Wysocka (prenumerata)
prenumerata@cogito.com.pl, (tel. 22 610 11 71)
SKLEP INTERNETOWY
www.edukram.pl
edukram@edukram.pl

WYDAWCA:
GRUPA COGITO Sp. z o.o.

Spis treści

Nie przegap!

Numer 12 „Cogito” ukaże się 14 listopada!
Szukaj w kioskach, salonach prasowych i empikach lub zamów prenumeratę.
Szczegóły na str. 66.

16 **Jak połączyć pasję z zawodem**
Obawiasz się, że twoje pomysły na życie są zbyt oryginalne, by można je było zrealizować? Zainspiruj się historią chłopaków, którzy zdecydowali się połączyć swoje pasje z pracą!

20 **Poznaj 6 trików, jak opanować swoje nerwy!**

W sytuacjach stresowych rzucaś niewybrednymi słowami tak celnie i z taką siłą, że zmiatasz wszystko i wszystkich dookoła? Czas to zmienić.

26 **Tvoja kariera w budownictwie**
Chętnych do projektowania budynków, także ich stawiania, jest wielu. Ale jakie kompetencje i wykształcenie są niezbędne, by być wziętym budowlanцем?

28 **Wyzwania dla studenta ekonomii**

Jak dostać się na najbardziej oblegane studia? Co zrobić, by zaliczyć pierwszy rok? I którą specjalizację wybrać, by mieć fajną pracę? – na pytania odpowiada Kamil Ceran, student Uniwersytetu Warszawskiego.

38 **MATURA PRÓBNA**

20 listopada będziesz pisać maturę próbną z języka polskiego, 21 listopada – z matematyki. Wykorzystaj wskazówki, które pomogą ci uzyskać dobry wynik!

40 **„Przedwiośnie” na maturze**
Wszystko, co powinieneś wiedzieć o lekturze, i wzorcowe wypracowania maturalne.

48 **Pytania na maturę ustną**
Jaką funkcję pełni w tekstach kultury motyw lasu? Co powiesz na temat funkcji stylizacji językowej? Przeczytaj, jak możesz przygotować swoją odpowiedź na pytania z zestawu egzaminacyjnego.

Sprawdź swoje kompetencje na Olimpiadzie Cyfrowej

Olimpiada Cyfrowa składa się z trzech etapów:

- test online (listopad 2018 r.),
- miniprojekty (styczeń–luty 2019 r.)
- zawody finałowe (kwiecień 2019 r.).

Co możesz zyskać, biorąc w niej udział? Tytuł laureata Olimpiady Cyfrowej, jeden z trzech indeksów Collegium Civitas ze zwolnieniem z rocznego czesnego oraz przywileje w rekrutacji na studia (m.in. przyznana maksymalna liczba punktów) na uczelnie: Akademia Pedagogiki Specjalnej w Warszawie, Politechnika Wrocławska, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny w Radomiu, Uniwersytet Warszawski.

Program olimpiady i harmonogram działań: www.olimpiadacyfrowa.pl.

KONKURS I KNOW AMERICA EDYCJA 2019

Wygraj indeks i staż w konkursie I Know America

Nie da się ukryć, że uczestnicy konkursu I know America, którzy trafiają do finału, mają za sobą 170 dni ciężkiej pracy, ale wysiłek się opłaca. Na laureatów czekają m.in. **studia I stopnia w Ośrodku Studiów Amerykańskich Uniwersytetu Warszawskiego i staż w Amerykańskiej Izbie Handlowej w Warszawie** (stażysta otrzyma **1500 zł na dofinansowanie kosztów utrzymania w Warszawie**).

Pierwszy etap konkursu to test sprawdzający wiedzę o USA, drugi to esej na jeden z kilkunastu tematów. Autorzy najlepszych tekstów spotkają się w Warszawie na 3. etapie konkursu. Finałiści będą rozmawiać z komisją złożoną z przedstawicieli Ośrodka Studiów Amerykańskich UW, Ambasady Stanów Zjednoczonych i Fundacji Wspomagania Wsi (organizatorów konkursu).

Rejestracja do 5 listopada 2018 r.

Więcej informacji na stronie konkursu:
<http://knowamerica.pl/>.

X EDYCJA KONKURSU KOMIKSY EKONOMICZNE

Narysuj komiks ekonomiczny i wygraj kasę!

Fundacja Forum Obywatelskiego Rozwoju – FOR zaprasza twórców komiksów do udziału w konkursie na prace o tematyce ekonomicznej. Najlepsze z nich zostaną wydane w antologii komiksowej, a ich autorzy otrzymają nagrody pieniężne.

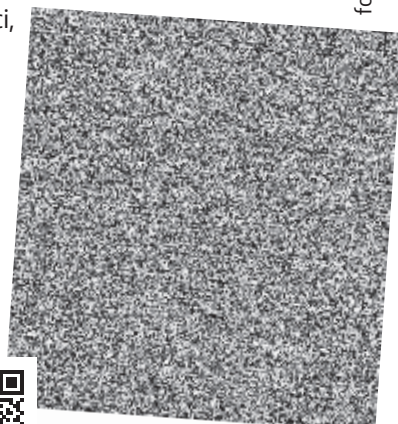
Komiksy oceni jury, w którym zasiądą m.in.: Leszek Balcero-wicz (przewodniczący Rady FOR), Jacek Fedorowicz (satyryk), Agata Jakuszko-Sobocka (ilustratorka myśli), Andrzej Mleczko (rysownik), Adam Radoń (dyrektor Międzynarodowego Festiwalu Komiksu i Gier w Łodzi).

Możesz zdobyć nagrody finansowe:

- kategoria „forma krótka”: I miejsce – 5000 zł, II miejsce – 4000 zł, III miejsce – 3000 zł.
- kategoria „forma długa”: I miejsce – 5000 zł, II miejsce – 4000 zł, III miejsce – 3000 zł.
- 10 wyróżnień po 600 zł
- dwie nagrody publiczności, każda w wysokości 1000 zł.

Na zgłoszenie swojej pracy masz czas do 10 listopada 2018 r.

Tematykę konkursową i regulamin konkursu znajdziesz na: for.org.pl/pl/konkurs-na-komiks-ekonomiczny-x-edycja-2018.

Konkurs dla pasjonatów!

Jak możesz połączyć pasje: malarstwo, grafikę, film, rzeźbę i fotografię? Tworząc fotografię, która będzie inspirowana dziełem ulubionego mistrza. Taki jest temat XI Międzynarodowego Konkursu Fotograficznego „Dzieła mistrzów inspiracją współczesnej fotografii”.

Zadanie konkursowe polega właśnie na wykonaniu fotografii inspirowanej dziełem mistrza uznanego za wybitnego przedstawiciela swojej epoki w dziedzinie sztuk wizualnych (malarstwo, grafika, rzeźba, fotografia, film) z wykorzystaniem współczesnych modeli i przedmiotów lub fotografia wybranego dzieła i jej obróbka komputerowa.

Swoją pracę powinniście wysłać do 6 listopada 2018 r. Regulamin konkursu dostępny jest na: www.ddkbronowice.pl/konkursy/miedzynarodowy-konkurs-fotograficzny.

Zagraj w SIGG i wygraj superkasę!

Szkolna Internetowa Gra Giełdowa (SIGG) to największy projekt edukacyjny z zakresu edukacji giełdowej kierowany do młodzieży szkolnej. W tym roku na najlepszy zespół czeka nagroda w wysokości 10 tys. zł, a łączna pula nagród wynosi ponad 85 tys. zł. W SIGG mogą wziąć udział uczniowie szkół ponadpodstawowych i oddziałów gimnazjalnych, w zespołach liczących od 2 do 4 osób, pod opieką nauczyciela. Gra jest dostępna dla uczniów z całej Polski, a udział w niej jest bezpłatny.

Gra podzielona jest na etapy:

- Gra testowa (22 października 2018 – 31 października 2018)
- Etap 1: transakcje na akcjach i ETF-ach (5 listopada 2018 – 11 stycznia 2019)
- Etap 2: transakcje na kontraktach terminowych (25 lutego 2019 – 29 marca 2019)
- Finał w Sali Notowań GPW (17 kwietnia 2019)

Pieniądze na rachunku inwestycyjnym są wirtualne, ale do wygrania jest prawdziwe 10 tysięcy złotych dla najlepszego zespołu. Przewidziano też nagrody pieniężne dla zespołów i nauczycieli, którzy zajmą kolejne miejsca na podium. **Rejestracja do projektu odbywa się poprzez portal <https://sigg.gpw.pl>.**

REKLAMA

Wejdź na ścieżkę kariery naukowej

Hodowla bakterii w profesjonalnych laboratoriach, nauka szycia chirurgicznego, druk 3D czy warsztaty z wystąpień publicznych – to tylko nieliczne z atrakcji, które czekają uczestników obozu naukowego **ADAMED SmartUP**. Co roku o miejsce w obozowej pięćdziesiątce stara się kilka tysięcy nastolatków, marzących o rozwinięciu swoich naukowych pasji. Najlepsi otrzymują też indywidualne konsultacje naukowe i stypendia finansowe. Od 1 października taką szansę mają kolejni uczniowie – ruszyła rekrutacja do 5. edycji programu stypendialnego.

Inicjatywa **ADAMED SmartUP** powstała z myślą o młodzieży ściśle uzdolnionej, w wieku 15-19 lat, która pasjonuje się takimi dziedzinami nauki jak chemia, biologia, fizyka, robotyka czy matematyka. Ich przygoda z programem rozpoczyna się od udziału w naukowej grze alternatywnej rzeczywistości, która pozwala zweryfikować posiadaną wiedzę, ale także sprawdza umiejętność kojarzenia faktów.

W tym roku w pierwszym etapie rekrutacji użytkownicy wcielą się w młodych naukowców, pracujących w 4 laboratoriach: biomedycznym, informatycznym, biochemicznym oraz astrofizycznym. Najlepsi gracze zostaną poproszeni o przesłanie szczegółowych aplikacji, a następnie spotkają się z członkami Rady Naukowej. 50 z nich weźmie udział

w letnim obozie naukowym. Będą to dwa tygodnie wypełnione licznymi zajęciami praktycznymi, wykładami oraz warsztatami z najlepszymi naukowcami z Polski i świata. Spośród uczestników obozu zostają wyłonieni laureaci nagrody głównej, czyli wielomiesięcznych indywidualnych konsultacji edukacyjnych oraz stypendyści.

Jeżeli masz 15-19 lat, pasjonujesz się naukami ścisłymi i przyrodniczymi i często zadajesz pytanie „dlaczego?”, musisz koniecznie spróbować swoich sił w naukowej grze **ADAMED SmartUP**, która od 1 października dostępna jest na www.adamedsmartup.pl.

Ptakova, czy już wiesz, dokąd prowadzi Cię Twój „Czar”?

„...w niewiedzy tkwi cały czar”. A tak na poważnie, to cały czas dopracowuję to moje miejsce. Gdy pojawią się kolejne utwory, będziecie mogli zweryfikować, gdzie mnie wywiało.

Jakiej płyty możemy się spodziewać?

Mojej własnej i ciężko wypracowanej. Jestem osobą, która lubi fruwać z głową w chmurach, a tworzenie płyty to nie tylko zabawa. To intensywna praca nad sobą, współpraca i spotkania z wyobrażeniami innych – ciekawych i kreatywnych – ludzi. Moja płyta będzie taka jak ja. Emocjonalna, miejscami energiczna, a czasem melancholijna i bardzo wrażliwa; do tańca i do snu.

Czy najpierw pojawia się w Twojej głowie dźwięk, czy też słowo, a może już cała historia, którą chcesz ubrać w utwór muzyczny?

Czasami jest tak, że wpadnie mi do głowy jakieś słowo klucz, od którego zaczyna się praca nad utworem. Tworzę linię wokalu i tekst, a potem jest etap produkcyjny i dokładam np.

Od zawsze byłam kolorowym i wyróżniającym się świrem. No, nie licząc pierwszej klasy gimnazjum, gdy chodziłam w zielonym polarze. Potem wszystko wróciło do normy – mówi Natalia Ptak, czyli Ptakova.

**Emocjonalna
ze mnie**

bestia

piano, bas, perkusję, aby mieć szkielet do dalszych działań. Zdarza się, że najpierw bawię się samym pianem lub basem, na którym opieram wokale. Są sytuacje, gdy dostaję od kogoś gotowy projekt i to do niego układam linię wokalu i tekst.

Kto w Twoim życiu ma najwięcej do powiedzenia?

Uwielbiam pracę z ludźmi, to mnie dopełnia, wypełnia i motywuje. Działamy wspólnie. Mówiąc „MY”, mam na myśli wytwórnię, producentów, stylistów etc., całą ekipę, z którą pracuję na co dzień. Nie zmienia to faktu, że to ja muszę dawać impulsy i bardzo często wykrzyczeć „A”, by reszta mogła dokrzyć „B”.

Mówisz, że jeśli warto i jeśli czegoś naprawdę chcemy, to powinniśmy biec za tym cały czas, ale z oczami szeroko otwartymi. Ale jak sobie radzisz z chwilami zwątpienia?

Kocham obcować z naturą, to mnie wycisza i uspokaja. Znalazłam kilka miejsc, w które mogę uciec. Dwadzieścia parę lat życia z samą sobą nauczyły mnie także, że czasami muszę odpuścić, kochać siebie, swoje wady i zalety. Z zewnątrz jestem twardzielką, ale w środku potwornie emocjonalna ze mnie bestia. Cieszę się, że mam wokół siebie ludzi, którzy czuwają nade mną, wspierają mnie i wiedzą, kiedy podarować ptasie mleczko, zadzwonić lub podesłać link do dobrego filmu.

Oryginalna fryzura, kolorowe ciuchy... Sama kreujesz swój styl na scenie?

Ta wyrazistość wychodzi ze mnie, ale gdyby nie fachowe ręce wielu zdolnych osób, z którymi współpracuję, nie miałaby takiego pięknego wyrazu. Trochę tak jest, że ludzie o podobnej wyobraźni się przyciągają. Tak było z ekipą The Mystery Barbers – grupą zwa-

riowanych i zdolnych fryzjerów, którzy dbają o szalone kolory na mojej głowie, czy Dominikiem Szatkowskim – wizażystą, stylistą, a teraz moim przyjacielem.

Liceum to był dla Ciebie czas wolności, wkuwania, podziemia, szukania swojej tożsamości czy też fajny okres przyjaźni z ciekawymi ludźmi?

Nigdy nie byłam kujonem. Prowadziłam mocno artystyczne życie. W pierwszej klasie trafiłam do profilu ekonomiczno-menedżerskiego, a przedmioty ściśle nie należały do moich ulubionych. Mimo to udało mi się

przeżyć, a nawet spędzić ten rok w gronie superludzi. Przeniosłam się do humanistyczno-plastycznej i... tak, tam było już bardziej kolorowo. Mieliśmy np. taką „muzyczną” salkę, gdzie jeden z kolegów z innej klasy przyniósł perkusję, ktoś inny gitarę, bas, mikrofon. Często po lekcjach organizowaliśmy sobie rockowo-alternatywne jam session. Występowaliśmy na różnych apelach itp. Jeden z nauczycieli języka polskiego grał na gitarze i wpadał do nas na muzyczne ukulturalnianie. Aż zrobiło się miło w sercu, gdy o tym pomyślałam.

Jak wspominasz swój egzamin dojrzałości?

Jak przez mgłę. Zdałam maturę podstawową, czyli matematykę, język polski i angielski. Nie jestem wzorem do naśladowania. Do egzaminów przygotowywałam się kilka dni wcześniej i poszłam na żywioł. Moje rady to: nie zaspać, uśmiechać się oraz zabrać ze sobą Stoperan.

Co najbardziej liczy się w życiu? Bycie w zgodzie ze sobą i zaufanie do siebie. Rodzina, miłość i empatia. Doświadczenie.

